

[Valdemar Thomsen.]

fejret Triumfer. For det andet Regeringens og Flertallets manglende Forstaaelse af, at det Tiden kræver, ikke alene er et Nej til alt udansk, men et afgjort Ja til, at vi trænger til en forfatningsmæssig Fornyelse, som kan danne Grundlaget for den økonomiske og moralske Genrejsning, der, om ikke vi som Nation skal bukke under, er absolut paakrævet.

Om det første vil jeg sige, at jeg vil finde det fuldkommen i sin Orden, om den jævne Mand blandt Regeringens og Flertallets Tilhængere, stillet over for det tilsendte Grundlovsforslag og Statsministerens personlige Henvendelse, ræsonnerede som saa: Med Landstingsvalget i 1936 gav vi Regeringen det, den bad om, Flertal i begge Rigsdagens Ting og uindskrænket Magt og Myndighed til at opfylde Fortidens Løfter. Vi gjorde det i Tro og Tillid til, at der nu, da Landstingets Magt var brudt, omgaaende vilde ske noget afgørende over for de økonomiske Misforhold, der medfører, at de rige bliver rigere, og at navnlig to store Dele af Befolkningen, Landbruget og de arbejdsløse, i det væsentlige maa bære Krisens Byrder. Det vi ventede, var, at Folkestyret nu uden Skranker af nogen Art vilde vise sig i alt Fald nogenlunde jævnybyrdigt med andre Systemer. Det vi ventede, var, ræsonnerede sikkert Statsministerens ligeegyldige Mand, Handling i Stedet for Snak og Undskyldninger.

Paa hvilken Maade er nu hans Forventninger blevet opfyldt? Paa den Maade, at vi har faaet et Utaal af Love, ja, i Hundrevis, uden at der er sket nogen afgørende Ændring med Hensyn til det centrale i Situationen. Tendensen er vedblivende den samme som forud for den historiske Begivenhed i 1936: Favorisering af Monopolindehavere, af Storindustri og Højfinans paa det arbejdende Folks Bekostning. Den almindelige Vælgers Spørgsmaal til Regeringen vil under disse Omstændigheder blive følgende: Hvad er Grunden til, at I gaar den stik modsatte Vej af den, vi ventede, og som skulde synes saare naturlig og ligetil, den nemlig: først Orden i de forhaandenværende meningsløse Forhold, som Lands-tinget tidligere fik hele Skylden for, saa Gennemførelse af en dybtgaaende Forfatningsændring med det for Øje i Fremtiden at forhindre Tovtrækkeriet mellem de to Ting.

Er det i Grunden underligt, at Vælgerne den 23. Maj, stillet over for det fuldstændig bagvendte, har taget sig til Hovedet og spurgt, hvad Meningen var med det hele?

Efter min Mening er det for dem, der tænker selv, gaaet saadan, at de overhovedet ikke har kunnet finde nogen Mening i det. Forholdet er jo nemlig det — og det maa dog være aabenlyst for enhver —, at den nuværende Grundlov absolut ikke er nogen Hindring for, at Flertallets Vilje kan blive til Lov, og at det derfor i Virkeligheden ikke har noget Hastværk med at gennemføre Ændringer paa dette Punkt, og dette Punkt var jo desværre, havde jeg nær sagt, det eneste af Betydning i hele Forslaget.

Hvad vil Regeringen i Grunden med mere Magt, Myndighed og Handlekraft, vil Partiets Vælgere sige, naar ikke den har Haandelaget, Evne, Vilje til at bruge den Magt, som vi for længst har givet den?

Det tror jeg Tusinder af Vælgere, og med god Grund, har tænkt, forinden de bestemte sig til at give Regeringen det Varsko, der ligger i Ligegyldighed. Og alligevel, selv om man nu begyndte, om jeg saa maa sige, fra den forkerte Ende, at spekulere over Former i Stedet for paa det, som angaar det levende Liv — og her ligger saa afgjort de Konservatives og det ærede Medlem Hr. Christmas Møllers store Forsyndelse, som de nu maa bøde for, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller alt for urimelig haardt, der er saamaend ingen Grund til at sætte sig ned bagved i Flokken for det, her er sket —, selv om man altsaa, som man gjorde, undlod at tage fat paa det, der laa lige for Haanden, saa vilde det alligevel være lykkedes at gennemføre Grundlovsforslaget, hvis Vælgernes Forventninger vedrørende en virkelig tidssvarende Forfatningsændring var blevet imødekommet.

Disse Forventninger har en fremtrædende Højskolemand givet Udtryk for gennem følgende, som mange i denne Sal burde skrive sig bag Øret, og som jeg derfor vil anmode den højtærede Formand om Tilladelse til at citere.

„Vi længes efter“, skriver han,

„af vore Statsmænd at føres ind paa en stærkere Linie, der helt og fuldt kan drages paa dansk Grund i Fortsættelse af dansk Historie og i inderlig Overensstemmelse med dansk Folkeejendommelighed og dog i Samklang med det nye, der rører sig i Verden omkring os.“

Han fortsætter:

„Opgaven vil for os blive at værne om det gamle og herlige danske og at komme til Klarhed over, at dette gamle maa støbes i nye, stærke Former.“

Aarsagen til, at Grundlovsforslaget, som man her i Salen gennem lang Tid, og for